

**CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Broj: 104-50-4-1045-3/25

Sarajevo, 04.07. 2025. godine

Na osnovu člana 50. stav (1) Pravilnika Centralne banke Bosne i Hercegovine, broj: UV-104-01-1-116/15 od 28.12.2015. godine, UV-122-01-1-1045-11/21 od 28.04.2021. godine i UV-104-01-1-1425-15/2 od 29.06.2021. godine, a u vezi s mišljenjem Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije broj: 06-07-4-340-4/25 (G.V.) od 02.06.2025. godine, guvernerka Centralne banke Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU

o usvajanju Plana borbe protiv korupcije
Centralne banke Bosne i Hercegovine 2025.-2028. godina

Član 1.

Ovom odlukom usvaja se Plan borbe protiv korupcije Centralne banke Bosne i Hercegovine 2025.-2028. godina (u daljem tekstu: Plan i Centralna banka), na koji je Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine dala pozitivno mišljenje, broj: 06-07-4-340-4/25 (G.V.) od 02.06.2025. godine.

Član 2.

- (1) Prilog i sastavni dio ove odluke čini predmetni Plan.
- (2) Plan će biti objavljen na web stranici i intranet stranici Centralne banke i distribuiran službenicima i organizacionim oblicima zaduženim za provođenje akcionog plana.

Član 3.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

GUVERNERKA
Selma Jasminović
dr. Jasmina Selimović

Dostaviti:

- Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije
- Glavnom stručnjaku za usklađenost poslovanja
- Viceguvernerima
- Uredu glavnog internog revizora
- Intranet stranica CBBiH
- web stranica CBBiH
- a/a

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

PLAN BORBE PROTIV KORUPCIJE
CENTRALNE BANKE BOSNE I HERCEGOVINE
2025.-2028. godina

SADRŽAJ:

1.	Uvod	3
1.1.	O Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.....	3
1.2.	Ciljevi i zadaci Centralne banke Bosne i Hercegovine.....	3
1.3.	Organizacija Centralne banke Bosne i Hercegovine.....	5
1.4.	Organizaciona struktura Centralne banke Bosne i Hercegovine.....	7
2.	Zakonodavni okvir u borbi protiv korupcije i interna regulativa Centralne banke Bosne i Hercegovine	8
2.1.	Zakonodavni okvir.....	8
2.2.	Interna regulativa i aktivnosti Centralne banke Bosne i Hercegovine u prevenciji korupcije.....	9
3.	Strateški okvir u borbi protiv korupcije.....	9
4.	Međunarodni dokumenti u oblasti borbe protiv korupcije	11
5.	Najznačajniji pojmovi i definicije	11
5.1.	Definicija korupcije	11
5.2.	Prevencija korupcije.....	12
5.3.	Integritet i odgovornost.....	12
6.	Odgovornost i uloga Centralne banke Bosne i Hercegovine u sistemu prevencije korupcije	12
6.1.	Funkcija usklađenosti poslovanja (compliance), u službi borbe protiv korupcije u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.....	12
6.2.	Etički kodeks Centralne banke Bosne i Hercegovine	13
7.	Pravilnik o internom prijavljivanju korupcije i drugih nepravilnosti u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine	15
8.	Etička linija.....	16
9.	Vremenski okvir i praćenje sprovođenja Plana borbe protiv korupcije.....	19
9.1.	Finansijski efekti implementacije Plana borbe protiv korupcije.....	20
9.2.	Proaktivni monitoring implementacije Plana borbe protiv korupcije	20
10.	Tabelarni pregled općih i specifičnih aktivnosti za sprovođenje Plana borbe protiv korupcije 2025.-2028. Centralne banke Bosne i Hercegovine	21
11.	Specifične aktivnosti Centralne banke Bosne i Hercegovine na prevenciji korupcije, kojima se ostvaruje kontinuitet sa prethodnim planskim radnjama.....	25

Na osnovu člana 18. stav (3) Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07), člana 50. stav (1) Pravilnika Centralne banke Bosne i Hercegovine, br. UV-104-01-1-116/15 od 28.12.2015. godine, broj: UV-122-01-1-1045-11/21 od 28.04.2021. godine, UV-104-01-1-1425-15/21 od 29.06.2021. godine i UV-122-01-1-2029-11/22 od 28.11.2022. godine, a u skladu sa Strategijom Bosne i Hercegovine za borbu protiv korupcije 2024.-2028. godina i Akcionim planom za provođenje strategije za borbu protiv korupcije 2024.-2028. kao i Smjernicama i preporukama za izradu planova za borbu protiv korupcije u institucijama Bosne i Hercegovine, guvernerka Centralne banke Bosne i Hercegovine donosi:

PLAN BORBE PROTIV KORUPCIJE CENTRALNE BANKE BOSNE I HERCEGOVINE 2025.-2028. GODINA

1. Uvod

1.1. O Centralnoj banci Bosne i Hercegovine

Centralna banka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Centralna banka) je jedina ovlaštena institucija za štampanje novca i monetarnu politiku na cijelom području Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BiH). Centralna banka osnovana je 20. juna 1997. godine Zakonom o Centralnoj banci (u daljem tekstu: Zakon) koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, u skladu sa Opštim okvirnim sporazumom za mir u BiH, a počela je sa radom 11. augusta 1997. godine.

1.2. Ciljevi i zadaci Centralne banke Bosne i Hercegovine

Osnovni ciljevi i zadaci Centralne banke su utvrđeni Zakonom saglasno Opštem okvirnom sporazumu za mir u BiH. Centralna banka Bosne i Hercegovine održava monetarnu stabilnost u skladu s currency board aranžmanom (1 KM : 0,51129 EUR), što znači da izdaje domaću valutu uz puno pokriće u slobodnim konvertibilnim deviznim sredstvima po fiksnom kursu 1 KM : 0,51129 EUR. Centralna banka definiše i kontroliše provođenje monetarne politike Bosne i Hercegovine. Centralna banka upravlja službenim deviznim rezervama ostvarenim izdavanjem domaće valute. Centralna banka pomaže i održava odgovarajuće platne i obračunske sisteme. Također, koordinira djelatnosti agencija za bankarstvo bh. entiteta, koje su nadležne za izdavanje dozvola za rad i superviziju banaka.

ZAKON O CENTRALNOJ BANCII BOSNE I HERCEGOVINE („Službeni glasnik BiH“, broj: 1/97, 29/02, 08/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07)

Član 2.

Ciljevi i osnovni zadaci Centralne banke

1. Cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute (konvertibilna marka) tako što izdaje domaću valutu prema aranžmanu poznatom pod nazivom currency board.
2. Dužnosti, zadaci i obaveze Centralne banke se izvršavaju preko njene centrale, glavnih jedinica i ostalih filijala.

3. Osnovni zadaci Centralne banke koji se izvršavaju pod nadležnošću njenog Upravnog vijeća su:

- a. da definiše, usvoji i kontroliše monetarnu politiku Bosne i Hercegovine putem izdavanja domaće valute (konvertibilna marka) po kursu određenom u članu 32. ovog zakona i uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim sredstvima, kao i kroz ostale funkcije koje ima prema ovom zakonu;
- b. da drži i upravlja službenim deviznim rezervama Centralne banke na siguran i profitabilan način;
- c. da potpomogne ili uspostavi i održava odgovarajuće platne i obračunske sisteme;
- d. da izdaje propise za ostvarivanje aktivnosti utvrđenih u članu 2. stav a. tačka 3. ovog zakona;
- e. da koordiniše djelatnosti agencija koje su nadležne za izdavanje bankarskih licenci i vršenje supervizije banaka u entitetima na način kako to odredi Upravno vijeće Centralne banke, uključujući mjesečne sastanke rukovodilaca tih agencija sa predstavnicima Centralne banke i podnošenje mjesečnih izvještaja od strane tih agencija Centralnoj banci o njihovim djelatnostima i o kretanjima u finansijskim institucijama u njihovoj nadležnosti;
- f. da provodi monetarnu politiku u skladu sa članom 2. stav a. tačka 3. ovog zakona;
- g. da prima depozite od Bosne i Hercegovine i komercijalnih banaka radi ispunjenja zahtjeva za obavezanim rezervama. Centralna banka može držati i depozite entiteta i drugih javnih institucija, kao i druge rezerve komercijalnih banaka, ukoliko to one žele;
- g. (i) da pregleda informacije koje Centralnoj banci proslijede entitetske agencije za bankarstvo na osnovu člana 4(l) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i člana 4(m) Zakona o Agenciji za bankarstvo Republike Srpske, izmijenjenih i dopunjenih u opštem kontekstu Poglavlja VIII istog, ali s ciljem da se donesu posebni propisi u pogledu procedura za kliring i poravnanje međubankarskih plaćanja, uključujući plaćanja čekom i drugim instrumentima plaćanja, ako bude bilo potrebno radi osiguranja postupanja u skladu sa naložima za blokiranje u pogledu finansiranja terorističkih aktivnosti ili aktivnosti kojima se remeti mir kako se predviđa u entitetskim zakonima o agencijama za bankarstvo i zakonima o bankama, te radi dodatnog osiguranja protiv pristupa na bilo koji način blokiranim računima kako se predviđa u navedenim zakonima.
- h. da stavlja u i povlači iz opticaja domaću valutu (konvertibilna marka), uključujući novčanice i kovanice zakonskog sredstva plaćanja, pridržavajući se strogo pravila currency boarda definisanog u članu 2. stav a. tačka 3. ovog zakona.
- i. da provodi radnje u pomaganju borbe protiv pranja novca, pomaže antiterorističke mjere i mjere protiv opstrukcije provođenja Opšteg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, koje se odnose na banke.

4. Naročito:

- (a) Upravno vijeće Centralne banke ima isključivu nadležnost za zadatke navedene pod (a), (b), (c), (d) i (e) stava 3. ovog člana, dok preostale zadatke treba da izvršavaju centrala, glavne jedinice i ostale filijale Centralne banke
- (b) Ostali osnovni zadaci Centralnog ureda Centralne banke i glavnih jedinica su:
 - (I) da obavljaju devizne operacije na zahtjev banaka čije je sjedište u regionu koji pokriva glavna jedinica i
 - (II) da prikupljaju podatke koji se odnose na ekonomske i finansijske aktivnosti u regionu u kojem se nalazi njihovo sjedište.

1.3. Organizacija Centralne banke Bosne i Hercegovine

Centralna banka se sastoji od Upravnog vijeća, Uprave koja se sastoji od guvernera i tri viceguvernera i osoblja.

Upravno vijeće je nadležno za vrhovnu upravu i kontrolu sprovođenja politike, administraciju i poslovanje Centralne banke, a sastoji se od pet članova imenovanih od Predsjedništva Bosne i Hercegovine na period od šest godina. Upravno vijeće između svojih članova bira guvernera na period od šest godina.

ZAKON O CENTRALNOJ BANCI BOSNE I HERCEGOVINE („Službeni glasnik BiH“, broj: 1/97, 29/02, 08/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07)

Član 7.

Ovlaštenja Upravnog vijeća

Upravno vijeće ima sljedeća ovlaštenja:

- a) da utvrđuje monetarnu politiku u skladu sa članom 2. stav a. tačka 3. ovog zakona;
- b) da usvaja sve opšteprimjenjive propise, smjernice i upute koje će izdavati Centralna banka;
- c) da odobrava sve izvještaje i preporuke koje Centralna banka treba da dostavi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine ili Predsjedništvu Bosne i Hercegovine;
- d) da odlučuje o prisustvu Centralne banke u međunarodnim organizacijama;
- e) da odredi nominalnu vrijednost i veličinu novčanica i kovanog novca u skladu sa članom 42. ovog zakona, da odluči o njihovoj proizvodnji i čuvanju, kao i o uslovima opoziva novca. O dizajnu novčanica i kovanog novca treba da odluči Upravno vijeće, uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine;
- f) da usvoji Pravilnik Centralne banke i da utvrdi politike koje se odnose na administraciju i poslovanje Centralne banke;
- g) da utvrdi organizaciju Centralne banke;
- h) da odobri imenovanje viceguvernera i glavnog internog revizora Centralne banke i njegove zamjenike, te da, nakon prvih šest godina funkcioniranja Centralne banke, između svojih članova izabere guvernera Centralne banke;
- i) da otvara i zatvara glavne jedinice i ostale filijale i predstavništva Centralne banke;
- j) da odredi finansijski plan Centralne banke i opšte uslove zaposlenja službenika Centralne banke, predstavnika i korespondenata;
- k) da odredi računovodstvene prakse i standarde Centralne banke, centrale i glavnih jedinica i ostalih filijala te odobri godišnje izvještaje i finansijske izvode Centralne banke;
- l) da utvrdi posebne rezerve u knjigama Centralne banke uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine;
- m) da odredi kategorije aktive koja bi bila adekvatna za plasman finansijskih sredstava Centralne banke i
- n) da odluči o bilo kojem drugom pitanju koje spada u kompetencije Upravnog vijeća, što je definisano ovim zakonom.

Uprava Centralne banke se sastoji od guvernera i viceguvernera koje, uz odobrenje Upravnog vijeća, imenuje guverner.

ZAKON O CENTRALNOJ BANCI BOSNE I HERCEGOVINE
(„Službeni glasnik BiH“, broj: 1/97, 29/02, 08/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07)

Član 18.

Ovlaštenja uprave Centralne banke

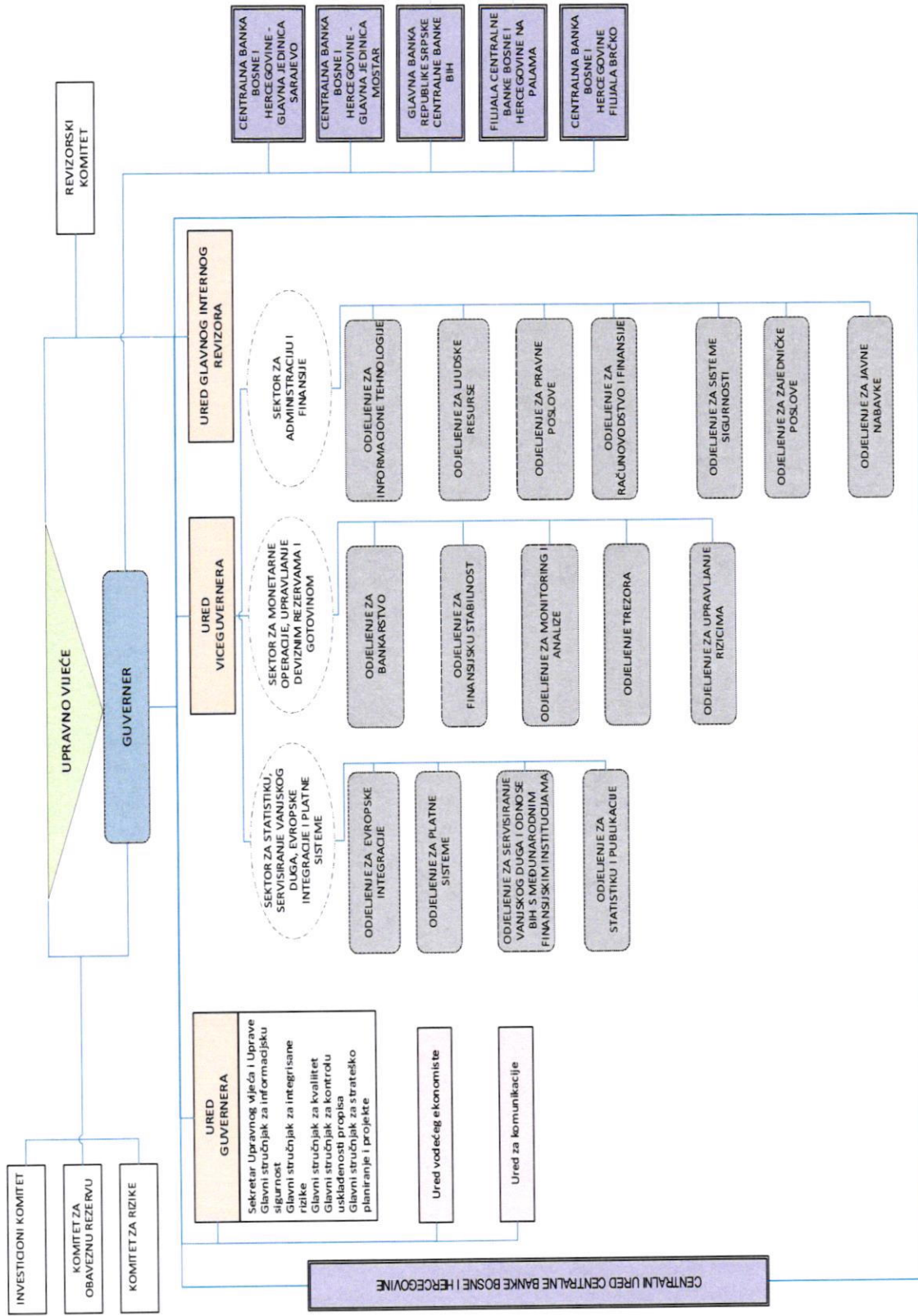
1. Guverner je glavni izvršni funkcioner Centralne banke zadužen za svakodnevno poslovanje Centralne banke. Ako je guverner odsutan, ili nije u stanju da obavlja svoje djelatnosti, viceguverner kojeg on izabere uz odobrenje Upravnog vijeća vrši dužnost glavnog izvršnog funkcionera Centralne banke.
2. Guverner je odgovoran Upravnom vijeću za izvršenje njihovih odluka te za upravu i kontrolu administracije i djelatnosti Centralne banke.
3. Sva ovlaštenja koja nisu specifično data Upravnom vijeću dodjeljuju se guverneru. U granicama svojih ovlaštenja, guverner ima zakonsko pravo da: poduzme sve tražene mjere ili one za koje on sam smatra da su preporučljive za administraciju i poslovanje Centralne banke, uključujući i sklapanje ugovora u ime Centralne banke, imenuje službenike, posrednike i korespondente Centralne banke i zastupa Centralnu banku u pravnim postupcima. Guverner može, uz odobrenje Upravnog vijeća da neke ili sva svoja ovlaštenja povjeri drugim službenicima Centralne banke.

Centralna banka ima Centralni ured, tri glavne jedinice i dvije filijale, kako slijedi:

- Centralni ured Centralne banke Bosne i Hercegovine sa sjedištem u Sarajevu,
- Centralna banka Bosne i Hercegovine – Glavna jedinica Sarajevo sa sjedištem u Sarajevu,
- Centralna banka Bosne i Hercegovine – Glavna jedinica Mostar sa sjedištem u Mostaru,
- Glavna banka Republike Srpske Centralne banke BiH sa sjedištem u Banjoj Luci,
- Filijala Centralne banke Bosne i Hercegovine na Palama sa sjedištem na Palama,
- Centralna banka Bosne i Hercegovine Filijala Brčko sa sjedištem u Brčkom.

1.4. Organizaciona struktura Centralne banke Bosne i Hercegovine

2. Zakonodavni okvir u borbi protiv korupcije i interna regulativa Centralne banke Bosne i Hercegovine

2.1. Zakonodavni okvir

Planom borbe protiv korupcije se utvrđuju konkretne aktivnosti sa rokovima implementacije, subjekti zaduženi za njihovo provođenje te definišu indikatori uspješnosti na osnovu kojih će se vršiti praćenje provođenja i mjeriti stepen realizacije svake pojedinačne aktivnosti.

Plan borbe protiv korupcije predstavlja samo jedan od kontrolnih mehanizama Centralne banke BiH pomoću kojeg se prati da li su aktivnosti i mjere u vezi sa borbom protiv korupcije ishodile željeni rezultat.

Borbu protiv korupcije, na različitim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, prije svega određuje zakonodavni okvir i obaveze koje iz njega proizilaze.

Zakoni koji direktno ili indirektno regulišu oblast borbe protiv korupcije u Bosni i Hercegovini su:

- Krivični zakon BiH („Službeni glasnik BiH”, broj: 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21, 31/23 i 47/23);
- Zakon o krivičnom postupku BiH („Službeni glasnik BiH”, broj: 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13 i 65/18);
- Zakon o javnim nabavkama BiH („Službeni glasnik BiH”, broj: 39/14, 59/22 i 50/24);
- Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH”, broj: 13/24).
- Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije („Službeni glasnik BiH”, broj: 103/09 i 58/13);
- Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH”, broj: 100/13);
- Zakon o sprečavanju sukoba interesa u institucijama na nivou Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj: 18/24);
- Zakon o radu u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH”, broj: 26/04, 7/05, 48/05, 60/10, 32/13, 93/17, 59/22 i 88/23);
- Zakon o slobodi pristupa informacijama na nivou institucija BiH („Službeni glasnik BiH”, broj: 61/23);

Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine (XIX glava) su određena krivična djela korupcije i krivična djela protiv službene i druge odgovorne funkcije, a to su:

- Primanje poklona i drugih oblika koristi;

- Davanje poklona i drugih oblika koristi;
- Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem;
- Davanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem;
- Zloupotreba položaja ili ovlaštenja;
- Pronevjera u službi;
- Prevara u službi;
- Posluga u službi;
- Nesavjestan rad u službi;
- Krivotvorenje službene isprave;
- Protivzakonita naplata i isplata;
- Protivzakonito oslobađanje lica lišene slobode;
- Protivzakonito prisvajanje stvari pri pretresanju ili izvršenju.

2.2. Interna regulativa i aktivnosti Centralne banke Bosne i Hercegovine u prevenciji korupcije

Pored zakonodavnog i regulatornog okvira u BiH, neophodno je spomenuti da je od početka 2020. godine Centralna banka Bosne i Hercegovine preduzela jako važne korake i napravila značajan iskorak kada je u pitanju borba protiv korupcije.

U tom smislu je, prije svega, potrebno izdvojiti:

- uvođenje funkcije usklađenosti poslovanja u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine,
- usvajanje Etičkog kodeksa Centralne banke Bosne i Hercegovine, s posebnim osvrtom na odredbe koje se tiču prevencije i upravljanja situacijama sukoba interesa, tretiranje poklona i gostoprimestava, te odredbe o nultoj toleranciji na korupciju,
- usvajanje novog Pravilnika o internom prijavljivanju korupcije i drugih nepravilnosti u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine,
- usvajanje Smjernica za poklone i gostoprimestva u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine
- usvajanje Smjernica za upravljanje situacijom neprihvatljivog ličnog interesa (sukoba interesa) u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine,
- usvajanje Uputstva o uslovima, načinu podnošenja zahtjeva i postupku po zahtjevu za obavljanje vanjskih aktivnosti,
- usvajanje novog Pravilnika o javnim nabavkama
- saradnja sa stručnjacima iz prakse na analizi poslovnih procesa izloženih riziku od koruptivnih radnji (javne nabavke i zapošljavanje), te davanje preporuka za smanjenje rizika i njihovo unapređenje,
- izrada Standarda integriteta za treće strane
- uvođenje Etičke linije, kao sistema koji omogućava zaštićeno, anonimno prijavljivanje korupcije i drugih nepravilnosti u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

3. Strateški okvir u borbi protiv korupcije

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 52. sjednici održanoj dana 18.06.2024. godine, a na prijedlog Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, usvojio **Strategija za borbu protiv korupcije 2024.-2028. i Akcioni plan za provođenje strategije za borbu**

protiv korupcije 2024.-2028. (u daljem tekstu: Strategija i Akcioni plan) čime je Bosna i Hercegovina dobila glavne strateške dokumente u borbi protiv korupcije.

Temeljem ovih dokumenata Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK), pripremila je Smjernice i preporuke za izradu planova za borbu protiv korupcije koje su dostavljene svim institucijama u novembru 2024. godine. Time su inicirane i aktivnosti na pripremi planova za borbu protiv korupcije na nivou institucija BiH za predloženi period. U vezi sa usvojenim dokumentima, tokom mjeseca januara i februara organizovane su i prezentacije i radno konsultativni sastanci u online formatu za učesnike iz institucija BiH.

Kako je u navedenom strateškom dokumentu i naglašeno, pristupanje Evropskoj uniji strateški je prioritet BiH, a borba protiv korupcije jedan je od ključnih izazova vladavine prava, kao i samoodrživog ekonomskog razvoja i kvalitete življenja svakog građanina u BiH. Strategija za borbu protiv korupcije 2024-2028. odražava безусловnu opredijeljenost za borbu protiv korupcije i stvaranje sistemskih rješenja za efikasno suzbijanje korupcije.

Donošenje strateških dokumenata, u vidu donošenja i usvajanja Strategije i Akcionog plana, u skladu je sa uvažavanjem 14 ključnih prioriteta koje BiH treba ispuniti za članstvo u EU, uz naročito uvažavanje kriterija broj sedam „*Jačati prevenciju i borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala, uključujući pranje novca i terorizam*“.

Strategijom se unapređuje institucionalni i normativni okvir za odlučnu i sveobuhvatnu borbu protiv korupcije, što podrazumijeva utvrđivanje prioriteta načina zajedničkog djelovanja svih nivoa vlasti u BiH. S tim u vezi, opći cilj Strategije je: ***smanjenje stvarnog i percipiranog nivoa korupcije, jačanje životnih uslova svih građana, efikasnije upravljanje rizicima korupcije, afirmacija pozitivnih društvenih vrijednosti kao što su integritet, odgovornost i transparentnost, povratak povjerenja građana u institucije vlasti i stvaranje uslova za snažniji privredni razvoj, a sve uz intenzivniju podršku donosilaca odluka i strateških partnera u borbi protiv korupcije.***

Potrebno je naglasiti kako je Centralna banka Bosne i Hercegovine usvojila svoj Strateški plan 2025.-2027. Kao temeljne vrijednosti institucije iz pomenutog Strateškog plana navode se:

- Nezavisnost u radu i odlučivanju,
- Etičnost i integritet u poslovanju,
- Transparentnost i odgovornost prema društvu,
- Timski rad i izvrsnost,
- Međunarodna saradnja i evropska orijentacija.

Na prvi pogled čini se kako postavljene vrijednosti institucije nemaju direktnu povezanost s aktivnostima usmjerenim u borbu protiv korupcije. Međutim, ukoliko uzmemo u obzir da je korupcija ta koja narušava povjerenje građana u institucije, utiče na njihovu nezavisnost te dovodi do neprimjerenih uticaja, obezvređuje vladavinu prava, kosi se sa evropskim vrijednostima i standardima kojima u procesu pridruživanja EU teži i Bosna i Hercegovina, negativno utiče na društvenu povezanost, te u konačnici utiče i na stvaranje atmosfere nepovjerenja unutar same institucije, onda s lakoćom možemo zaključiti koliki je značaj borbe protiv korupcije koju

Centralna banka treba svrstati visoko na listu prioriteta s ciljem izgradnje i očuvanja svake pojedinačne vrijednosti institucije.

Jedan od najvažnijih koraka u prevenciji i borbi protiv korupcije je i priprema i usvajanje ovog plana, kao dokumenta koji će definisati okvir najznačajnijih aktivnosti u oblasti prevencije i borbe protiv korupcije za period 2025.2028., a čija će puna implementacija upravo ukazivati na opredjeljenosti Centralne banke BiH jačanju reputacije i povjerenja u njen rad, te očuvanje postavljenih vrijednosti kao ključnih elemenata institucionalne kulture.

4. Međunarodni dokumenti u oblasti borbe protiv korupcije

Najznačajniji međunarodni dokumenti u oblasti borbe protiv korupcije, potpisani i ratifikovani od strane Bosne i Hercegovine su:

- *Krivičnopravna konvencija protiv korupcije*¹;
- *Građanskopravna konvencija protiv korupcije*²;
- *Konvencija Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala sa tri pripadajuća protokola*³;
- *Konvencija Ujedinjenih nacija protiv korupcije*⁴;
- *Konvencija o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenih krivičnim djelom*⁵.

5. Najznačajniji pojmovi i definicije

5.1. Definicija korupcije

Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK) korupcija je definisana kao „svaka zloupotreba moći povjerene javnom službeniku ili licu na političkom položaju, državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, gradskom ili opštinskom nivou, koja može dovesti do privatne koristi. Korupcija posebno može uključivati direktno ili indirektno zahtijevanje, nuđenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njenu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primaoca mita.“

¹ Krivičnopravna konvencija protiv korupcije (Criminal Law Convention on Corruption, Strazbourg, 27.01.1999 godine, stupila na snagu 01.07.2002. godine, stupila na snagu u odnosu na BiH 01.07.2002. godine, objava „Službeni glasnik BiH“, broj 36/01).

² Građanskopravna konvencija protiv korupcije (Civil Law Convention on Corruption, Strazbourg, 04.11.1999. godine, stupila na snagu 01.11.2003 godine, stupila na snagu u odnosu na BiH 01.11.2003. godine, objava „Službeni glasnik BiH“, broj 36/01).

³ Konvencija Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala sa tri pripadajuća protokola (Convention against Transnational Organized Crime, Palermo, 15.11.2000. godine, stupila na snagu u unutrašnjem smislu 29.09.2003. godine, objava „Službeni glasnik BiH“, broj 03/02).

⁴ Konvencija Ujedinjenih nacija protiv korupcije (Convention against Corruption, stupila na snagu 14.12.2005. godine, stupila na snagu u odnosu na BiH 26.10.2006. godine, objava „Službeni glasnik BiH“- Međunarodni ugovor 05/06).

⁵ Konvencija o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenih krivičnim djelom (Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime, Strazbourg, 08.11.1990. godine, stupila na snagu 01.09.1993. godine, stupila na snagu u odnosu na BiH 01.07.2004. godine, objava „Službeni glasnik BiH“ - Međunarodni ugovor broj 04/06).

5.2. Prevencija korupcije

Prevencija korupcije podrazumijeva planski osmišljene, organizovane i preduzete mjere i aktivnosti kojima se nastoje ukloniti ili smanjiti direktni i indirektni uzroci koruptivnog ponašanja. Prevencija se dijeli na situacijsku (javlja se u svakodnevnoj situaciji, te obično uključuje samo dvije osobe i predstavlja jednokratan proces) i socijalnu (sastoji se često od mreže korupcija, zasnovana je na dugoročnom planiranju, te je relativno stabilan sistem koji uključuje više osoba). Situacijska podrazumijeva nastojanje da se eliminišu situacije u kojima se dešava korupcija, a socijalna predstavlja sastavni dio ukupne razvojne strategije i obuhvata mjere socijalne, ekonomske, pravne, obrazovne i drugih politika, odnosno uključivanje cjelokupnog društva u smanjenju ove pojave.

Iako je naročito važno, sankcioniranje korumpiranih javnih službenika nakon što su izvršili korupciju („ex post“) je reaktivna strategija koja se sprovodi nakon što je šteta napravljena, odnosno nakon što djelo korupcije postane činjenica. U skladu sa navedenim, neophodno je uspostaviti adekvatne programe za prevenciju korupcije, kojima će se osigurati edukacija i stručno osposobljavanje svih, kako bi se zaštitilo društvo i minimalizirali efekti korupcije.

5.3. Integritet i odgovornost

Integritet označava cjelovitost, odnosno sveobuhvatnost ili potpunost. U psihološkom i etičkom značenju integritet je sveobuhvatnost i čvrsta povezanost karakternih osobina, odnosno sklad između sposobnosti, vrijednosnih stavova, interesa, navika i motiva ličnosti. U moralnom shvatanju, integritet podrazumijeva poštenje, dosljednost, predvidljivost i odgovornost. Integritet u profesionalnom ponašanju podrazumijeva da u instituciji postoje razrađena pravila koja regulišu primjenu standarda profesije.

Odgovornost u radu sastoji se u odgovornom obavljanju profesionalnih poslova i podrazumijeva istinoljubivost, tačnost, poštenje, nepristrasnost, pravednost, disciplinu, racionalnost, efikasnost, uljudnost, pridržavanje zakona i propisa, eliminiranje bilo kojeg oblika diskriminacije.

6. Odgovornost i uloga Centralne banke Bosne i Hercegovine u sistemu prevencije korupcije

6.1. Funkcija usklađenosti poslovanja (compliance), u službi borbe protiv korupcije u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine

Uspostavljanje sistema efikasnog compliance programa složen je i dugotrajan proces, ali je svakako pozitivan trend u poslovanju brojnih kompanija i organizacija, čak i od strane onih koji na isto nisu obavezani imperativnom normom, kao što je to slučaj sa komercijalnim bankama ili nekim osiguravajućim društvima.

Vodeći se najvišim standardima poslovanja i težnjom ka uspostavljanju efikasnog compliance programa, u Centralnoj banci BiH uspostavljena je funkcija usklađenosti poslovanja (compliance), kao kontrolna funkcija i dio tzv. druge linije odbrane. Važno je napomenuti da Centralna banka nema zakonsku obavezu uspostavljanja ove funkcije, nego je vođena isključivo namjerom postizanja efikasnijeg poslovanja kroz visok nivo integriteta i poslovne etike.

U skladu s programom usklađenosti i planom razvoja ove funkcije u Centralnoj banci, okončano je nekoliko ključnih aktivnosti koje na direktan ili indirektan način imaju značajan uticaj i na segment borbe protiv korupcije. Prije svega, usvojen je novi Etički kodeks Centralne banke Bosne i Hercegovine, koji prvi put na adekvatan način tretira pitanja poput sukoba interesa, poklona i gostoprimstava.

6.2. Etički kodeks Centralne banke Bosne i Hercegovine

Etički kodeks Centralne banke Bosne i Hercegovine, pripremljen je u skladu s najvišim profesionalnim standardima, smjernicama Evropske centralne banke, a uvažavajući preporuke misije Međunarodnog monetarnog fonda date kroz sigurnosnu procjenu Centralne banke (IMF Safeguards Assessment mission).

Usvojen je od strane Upravnog vijeća Centralne banke, na 11. sjednici održanoj 27.07.2021. godine, a njegove izmjene izvršene su 28.11.2022. i 25.04.2023. godine s ciljem unapređenja i usklađivanja sa pozitivnim zakonskim propisima. Etičkim kodeksom definisani su najviši standardi integriteta i profesionalne etike koji su važni za nezavisno i profesionalno poslovanje i ostvarenje ciljeva i zadataka Centralne banke te predstavljaju jedan od temelja za osiguravanje njenog kredibiliteta i povjerenja javnosti.

U kontekstu borbe protiv korupcije, značajno je naglasiti da je prilikom definisanja etičkih načela, pored načela profesionalizma i integriteta, nezavisnosti, transparentnosti, odgovornosti zaštite javnog interesa i dr. definisano i **načelo nulte tolerancije na korupciju**, kao i **standardi ponašanja trećih strana**, kojim će se kroz usvajanje posebnog akta na detaljniji način definisati postupanje trećih strana prilikom ostvarivanja poslovne saradnje, realizacije zaključenih ugovora ili drugih aktivnosti u poslovanju s Centralnom bankom Bosne i Hercegovine.

Etičkim pravilima na striktan i jasan način propisana su obavezna ponašanja službenika i imenovanih lica, a posebna pažnja posvećena je pravilima o izbjegavanju sukoba interesa, mjerama za sprečavanje sukoba interesa, postupanju s poklonima i gostoprimstvima, **obavezi izvještavanja članova Upravnog vijeća o ličnim interesima**, što obuhvata dostavljanje podataka o članovima Upravnog vijeća, kao i članovima njihovog domaćinstva, o nekretninama u vlasništvu, o drugim prihodima koje ostvaruje izvan Centralne banke, o pokretnoj imovini u vlasništvu, pojedinačne vrijednosti iznad 25.000 KM, o dugovima, jamstvu, sudužništvu, kreditima, pojedinačne vrijednosti iznad 25.000 KM, podataka o vlasništvu nad poslovnim udjelom, dionicama, odnosno drugim pravima na osnovu kojih učestvuju u upravljanju odnosno kapitalu tog privrednog društva s više od 0,5%. Kroz ovu izjavu datu od strane članova Upravnog vijeća, situacijom sukoba interesa upravlja se kontinuirano, prateći određene okolnosti, analizirajući dostupne podatke i informacije, reagujući blagovremeno i preventivno, kako ne bi došlo do neželjenih posljedica koje imaju direktan uticaj na reputaciju Centralne banke.

Centralna banka pripremila je i usvojila i provedbene antikorupcijske akte – Smjernice koje će operacionalizirati postupak izbjegavanja i upravljanja situacijom sukoba interesa kao i postupanje s poklonima, gostoprimstvima i njihovu registraciju.

Načelo nulte tolerancije na korupciju i druge nepravilnosti

- (1) Centralna banka ima nultu toleranciju na primanje i davanje mita (korupciju) kao i bilo koji drugi oblik zloupotrebe ovlaštenja ili nepravilnosti, koje mogu ali ne moraju rezultirati nanošenjem finansijske štete instituciji, ali mogu proizvesti štetu po ugled ili neku drugu vrstu štete po Centralnu banku.
- (2) Zabranjena je bilo kakva aktivnost i ponašanje koje može navesti drugu stranu na pomisao da se traži mito ili nudi mito.
- (3) Službenik koji dođe do saznanja, ima informacije i / ili materijalne dokaze o postojanju korupcije ili opravdano sumnja na postojanje korupcije, istu prijavljuje u skladu sa zakonom i internim propisima Centralne banke.

Standardi ponašanja trećih strana

- (1) Centralna banka prilikom ulaska u poslovni odnos s trećim stranama na adekvatan i primjeren način upoznaje treću stranu o obavezi poštivanja ovog kodeksa.
- (2) Od treće strane koja posluje s Centralnom bankom očekuje se profesionalno i odgovorno poslovanje s integritetom uz dosljedno poštivanje načela nulte tolerancije na korupciju i druge nepravilnosti, kao i pravila koja se odnose na sukob interesa.
- (3) Zabranjene aktivnosti trećih strana su:
 - a) Koruptivne radnje – svako nuđenje, davanje, primanje ili zahtijevanje direktno ili indirektno, bilo kakve koristi, zbog koje se od druge strane očekuje određena nepropisna aktivnost ili uzdržavanje od aktivnosti.
 - b) Prevara – svako činjenje ili nečinjenje, uključujući i lažno predstavljanje, kojim se Centralna banka dovodi u zabludu ili pokušava dovesti u zabludu, s ciljem postizanja određene koristi za treću stranu. Prevarne prakse mogu se odnositi i na prikazivanje pogrešnih podataka u poslovnim knjigama i izvještajima, davanje lažnih podataka ili prikrivanje podataka, odavanje povjerljivih informacija vezanih za poslovanje i sl.
 - c) Povreda pravila lojalne konkurencije – treće strane dužne su u poslovnom nadmetanju postupati u okvirima propisanih procedura, općenito prihvaćenog poslovnog morala i poslovnih običaja kao i izbjegavati radnje kojima se nanosi ili se potencijalno može nanijeti šteta konkurentu, drugim učesnicima u poslu ili javnom interesu.
 - d) Suprostavljani interesi – Centralna banka kroz svoje jasne procedure nastoji na adekvatan način upravljati situacijama suprostavljenih interesa prilikom obavljanja poslova. Svi službenici, imenovana lica i treće strane moraju voditi računa da njihovi lični interesi ne dođu u sukob s njihovim profesionalnim obavezama, poslovima i zadacima.
 - e) Druge nepravilnosti – bilo koje druge aktivnosti, protivne zakonima i drugim propisima, koje imaju za cilj sticanje određene koristi, boljeg položaja u tržišnoj utakmici, postizanje profesionalnih referenci i sl.

Izjava o ličnim interesima

(1) U svrhu provjere postojanja potencijalnog ili stvarnog sukoba interesa, članovi Upravnog vijeća dostavljaju glavnom stručnjaku, izjavu o okolnostima koje mogu predstavljati potencijalni ili stvarni sukob interesa.

(2) Članovi Upravnog vijeća podnose prijavu iz stava (1) ovog člana u roku od 30 dana od početka primjene ovih izmjena Etičkog kodeksa, a novoimenovani članovi Upravnog vijeća, u roku od 30 dana od imenovanja, odnosno u roku od 30 dana od dana nastanka promjene podataka datih u izjavi.

(3) Izjava sadrži sljedeće podatke:

- a) Informacije o imenovanom licu, kao i članovima njegovog domaćinstva,
- b) Podatke o nekretninama u vlasništvu,
- c) Podatke o drugim prihodima koje ostvaruje izvan Centralne banke,
- d) Podatke o pokretnoj imovini u vlasništvu, pojedinačne vrijednosti iznad 25.000 KM,
- e) Podatke o dugovima, jamstvu, sudužništvu, kreditima, pojedinačne vrijednosti iznad 25.000 KM,
- f) Podatke o vlasništvu nad poslovnim udjelom, dionicama, odnosno drugim pravima na osnovu kojih učestvuju u upravljanju, odnosno u kapitalu tog privrednog subjekta s više od 0,5%, za osobu koja daje izjavu i s njim povezane osobe.

(4) Izjava iz stava (1) ovog člana je data u obrascu br. 1. koji čini prilog i sastavni dio ovih izmjena Etičkog kodeksa.

(5) Podaci dati u izjavi predstavljaju lične podatke i štite se u skladu s važećim propisima o zaštiti ličnih podataka.”.

7. Pravilnik o internom prijavljivanju korupcije i drugih nepravilnosti u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine

U sklopu uspostavljanja efikasnog compliance programa u Centralnoj banci, čiji značajan element uspješnosti predstavljaju adekvatni propisi i procedure, naročito one antikorupcijskog karaktera, jedna od osnovnih aktivnosti, pored pripreme i usvajanja Etičkog kodeksa, jeste i Pravilnika o internom prijavljivanju korupcije i drugih nepravilnosti u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

Pravilnik je stupio na snagu 25.11.2021. godine, a počeo s primjenom 01.12.2021. godine.

Prilikom izrade novog teksta pravilnika napravljen je značajan iskorak od onoga što predstavlja osnovnu zakonsku obavezu prema Zakonu o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH. Novi tekst pravilnika, osim mogućnosti prijavljivanja korupcije, predviđa i mogućnost prijavljivanja bilo koje druge nepravilnosti uočene u radu Centralne banke poput: sukoba interesa, nepravilnosti u nabavkama i raspolaganju imovinom Centralne banke, nepravilnosti u zapošljavanju ili ostvarivanju prava iz radnog odnosa, kršenje propisa Centralne banke i diskriminacije po bilo kom osnovu.

Također, detaljno je uređen način i ovlašteni autoriteti za postupanje po zaprimljenim prijavama nepravilnosti, uvedeni su kanali za komunikaciju i zaprimanje prijave i to: posebna telefonska linija, e-mail za prijave nepravilnosti, mogućnost dostavljanja poštom, lična prijava ali zasigurno jedno od najvećih unapređenja kada je u pitanju prijavljivanje nepravilnosti predstavlja uvođenje eksternog, nezavisnog i zaštićenog sistema za prijavljivanje nepravilnosti – **Etičke linije**.

8. Etička linija

Etička linija je eksterni zaštićeni online sistem koji nudi mogućnost anonimne i neanonimne prijave o postojanju korupcije i drugih nepravilnosti. Sistemu „Etička linija“, koji je dostupan 24 sata dnevno, 7 dana u sedmici i besplatan je za prijavitelja, se pristupa preko web stranice: www.cbbh.ba, klikom na logo „Etička linija“.

Prijavljivanje kroz ovaj sistem je potpuno anonimno, ukoliko to prijavitelj želi, i nije moguće utvrditi odakle i od koga je podnesena prijava, što daje sigurnost prijavitelju. Sistemom upravlja nezavisna treća strana, koja nema uvid u sadržaj internih prijava i postupanja, ali koja garantuje visoke tehničke standarde zaštite sistema od zloupotreba ili neprofesionalizma.

Nije moguće interno manipulisanje prijavama (onemogućeno brisanje, razvijen sistem upozoravanja o rokovima, nemogućnost preskakanja koraka u procesu provođenja pravilnika, memorija svih radnji učinjenih u sistemu).

Prijavitelj nakon podnošenja prijave putem Etičke linije dobija nasumično generisani PIN kod, putem kojeg može da prati status svoje prijave i anonimno, dvosmjerno komunicira sa ovlaštenim službenikom za postupanje po prijavi.

Glavne karakteristike sistema su:

1. Etička linija je eksterni nezavisni online sistem za prijavu korupcije – sistem je smješten na serverima Amazona u Irskoj sa visokim standardima privatnosti i njime upravlja treća strana (ne organizacija koja ga koristi), što za prijavitelje predstavlja veće povjerenje u zaštitu njihove anonimnosti;
2. Dostupna je sa bilo koje lokacije 24/7/365;
3. Procedura postupanja sa nepravilnostima je vremenski ograničena – sistem obavještava o svakom prekoračenju rokova;
4. Zaštita anonimnosti prijavitelja – sistem uklanja IP adrese sa kojih prijave stižu, kao i sve metapodatke sa priloga, tako da je nemoguće utvrditi pošiljaoca prijave na osnovu IP adrese i metapodataka;
5. Dvosmjerna komunikacija sa anonimnim prijaviteljem – postoji interfejs za komunikaciju sa anonimnim prijaviteljem u slučaju da istražitelj ima dodatna pitanja ili anonimni prijavitelj želi dati dodatne informacije ili dokumente;
6. Onemogućeno korigovanje ili brisanje prijave od strane istražitelja – što daje kredibilitet organizaciji i potvrđuje posvećenost organizacije rješavanju nepravilnosti;
7. Statistički izvještaji po tipu prijave, rezultatima istrage i internim istražiteljima.

Svaki ulazak u sistem od strane sistem administratora je registrovan i moguće je pratiti trag aktivnosti. Također, sistem registruje tačno vrijeme svake aktivnosti inspektora ili supervizora – kada je primljena prijava, kada je otvorena, komunikaciju sa prijaviteljem ili supervizorom.

Na sistemu postoji politika privatnosti u kojoj su date sve informacije o prikupljanju i obradi ličnih podataka. Razrađeni su i uslovi korištenja sistema, koje korisnik mora pročitati i prihvatiti ukoliko želi koristiti sistem.

Centralna banka Bosne i Hercegovine predstavlja jednu od rijetkih, javnih institucija, koja je uvela ovakav način prijavljivanja nepravilnosti i tretiranja zaprimljenih prijava.

Ovako prihvaćen i implementiran sistem predstavlja uvođenje kanala za prijave i komunikacije s prijaviteljem koji je u skladu s najvišim međunarodnim standardima, zahtjevima i **Direktivom Evropske unije o zaštiti osoba koje prijavljuju povredu prava Unije (Direktiva (EU) 2019/1937 Evropskog parlamenta i Vijeća od 23. oktobra 2019. godine)**. U skladu s ovom direktivom EU, predviđena je obaveza uspostave kanala za unutrašnje prijavljivanje nepravilnosti.

Neke od obaveza koje predviđa predmetna direktiva, u kontekstu aktivnosti koje je preduzela Centralna banka su:

Član 8.

Obaveza uspostave kanala za unutrašnje prijavljivanje

1. Države članice osiguravaju da pravni subjekti u privatnom i javnom sektoru uspostave kanale i postupke za unutrašnje prijavljivanje i daljnje postupanje, nakon savjetovanja i u dogovoru sa socijalnim partnerima, ako je to predviđeno nacionalnim pravom.
2. Kanalima i postupcima iz stava 1. ovog člana radnicima subjekta omogućuje se prijavljivanje informacija o povredama. Njima se i drugim osobama iz člana 4. stava 1. tačkama (b), (c) i (d) te člana 4. stava 2. koje su u kontaktu s tim subjektom u okviru aktivnosti povezanih s poslom može omogućiti prijavljivanje informacija o povredama.
3. Stav 1. primjenjuje se na pravne subjekte u privatnom sektoru s 50 ili više radnika.
4. Prag utvrđen u stavu 3. ne primjenjuje se na subjekte koji su obuhvaćeni područjem primjene akata Unije iz dijelova I.B i II. Priloga.
5. Kanalima za prijavljivanje može interno upravljati osoba ili odjel koji su imenovani u tu svrhu ili ih eksterno može pružati treća osoba. Zaštitne mjere i zahtjevi iz člana 9. stava 1. primjenjuju se i na treće osobe kojima je povjereno upravljanje kanalom za prijavljivanje pravnog subjekta u privatnom sektoru.

Član 9.

Postupci za unutrašnje prijavljivanje i daljnje postupanje

1. Postupci za unutrašnje prijavljivanje i daljnje postupanje iz člana 8. uključuju sljedeće:
 - (a) kanale za zaprimanje prijave koji su oblikovani, uspostavljeni i djeluju na siguran način kojim se osigurava zaštita povjerljivosti identiteta prijavitelja i svake treće osobe koja se spominje u prijavi te sprečava pristup neovlaštenim članovima osoblja;
 - (b) potvrdu o primitku prijave upućenu prijavitelju u roku od sedam dana od tog primitka;

- (c) imenovanje nepristrane osobe ili odjela nadležnih za daljnje postupanje na osnovu prijava, što može biti ista osoba ili odjel koji zaprimaju prijave, i koji će održavati komunikaciju s prijaviteljem i, prema potrebi, tražiti od njega dodatne informacije i pružiti mu povratnu informaciju;
- (d) savjesno daljnje postupanje imenovane osobe ili odjela iz tačke (c);
- (e) savjesno daljnje postupanje, ako je to predviđeno nacionalnim pravom, u slučaju anonimnih prijava;
- (f) razuman rok za pružanje povratne informacije, koji nije duži od tri mjeseca od potvrde o primitku prijave ili, ako potvrda nije poslana prijavitelju, tri mjeseca od isteka sedmodnevnog perioda nakon podnošenja prijave;
- (g) pružanje jasnih i lako dostupnih informacija o postupcima za podnošenje prijave vanjskim kanalima nadležnim tijelima na osnovu člana 10. i, prema potrebi, institucijama, tijelima, uredima ili agencijama Unije.

2. Kanalima iz stava 1. tačke (a) omogućuje se podnošenje prijava u pisanom ili usmenom obliku ili na oba načina. Usmeno prijavljivanje moguće je telefonom ili drugim sistemima glasovnih poruka te, na zahtjev prijavitelja, fizičkim sastankom u razumnom roku.

Član 16.

Dužnost povjerljivosti

1. Države članice osiguravaju da se identitet prijavitelja bez izričitog pristanka te osobe ne otkriva nikome ko nije ovlašten član osoblja nadležan za zaprimanje prijava ili daljnje postupanje na osnovu njih. To se primjenjuje i na sve druge informacije iz kojih se direktno ili indirektno može utvrditi identitet prijavitelja. 2. Odstupajući od stava 1., identitet prijavitelja i sve ostale informacije iz stava 1. mogu se otkriti samo ako je to neophodna i razmjerna obaveza koja se nalaže pravom Unije ili nacionalnim pravom u kontekstu istraga nacionalnih tijela ili u okviru sudskog postupka, među ostalim radi zaštite pravâ na obranu prijavljene osobe.

Član 17.

Obrada ličnih podataka

Svaka obrada ličnih podataka u skladu s ovom direktivom, uključujući razmjenu ili prenos ličnih podataka nadležnim tijelima, obavlja se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i Direktivom (EU) 2016/680. Institucije, tijela, uredi ili agencije Unije obavljaju sve razmjene ili prenos informacija u skladu s Uredbom (EU) 2018/1725. Lični podaci koji očito nisu relevantni za postupanje s određenom prijavom ne prikupljaju se ili se, ako se slučajno prikupe, brišu bez nepotrebne odgode.

Član 18.

Vođenje evidencije o prijavama

1. Države članice osiguravaju da pravni subjekti u privatnom i javnom sektoru i nadležna tijela vode evidenciju o svakoj zaprimljenoj prijavi, u skladu sa zahtjevima u pogledu povjerljivosti predviđenima u članu 16. Prijave se čuvaju samo onoliko dugo koliko je potrebno i razmjerno radi ispunjavanja zahtjeva koji se nameću ovom direktivom ili drugih zahtjeva koji se nameću pravom Unije ili nacionalnim pravom. 2. Ako se za podnošenje prijave upotrebljava telefonska linija na kojoj je moguće napraviti zvučni zapis ili drugi sistem glasovnih poruka na kojem je moguće napraviti zvučni zapis, pravni subjekti u privatnom i javnom sektoru i nadležna tijela

imaju pravo evidentirati usmenu prijavu, uz saglasnost prijavitelja, na jedan od sljedećih načina: (a) zvučnim zapisom razgovora u trajnom i dostupnom obliku; ili (b) potpunim i tačnim prepisom razgovora koji izrađuju članovi osoblja koji su odgovorni za postupanje s prijavom. Pravni subjekti u privatnom i javnom sektoru i nadležna tijela nude prijavitelju mogućnost da provjeri i ispravi prepis poziva te da ga ovjeri potpisom.

3. Ako se za podnošenje prijave upotrebljava telefonska linija na kojoj nije moguće napraviti zvučni zapis ili drugi sistem glasovnih poruka na kojem nije moguće napraviti zvučni zapis, pravni subjekti u privatnom i javnom sektoru i nadležna tijela imaju pravo evidentirati usmenu prijavu u obliku tačnog zapisnika razgovora koji zapisuje član osoblja odgovoran za postupanje s prijavom. Pravni subjekti u privatnom i javnom sektoru i nadležna tijela nude prijavitelju mogućnost da provjeri i ispravi zapisnik razgovora te da ga ovjeri potpisom.

4. Ako osoba zatraži sastanak s članovima osoblja pravnih subjekata u privatnom i javnom sektoru ili nadležnih tijela u svrhu podnošenja prijave u skladu s članom 9. stavom 2. i članom 12. stavom 2., pravni subjekti u privatnom i javnom sektoru i nadležna tijela osiguravaju, uz saglasnost prijavitelja, vođenje potpune i tačne evidencije sa sastanka u trajnom i dostupnom obliku. Pravni subjekti u privatnom i javnom sektoru i nadležna tijela imaju pravo evidentirati sastanak na jedan od sljedećih načina: (a) zvučnim zapisom razgovora u trajnom i dostupnom obliku; ili (b) tačnim zapisnikom sa sastanka koji izrađuju članovi osoblja odgovorni za postupanje s prijavom. Pravni subjekti u privatnom i javnom sektoru i nadležna tijela nude prijavitelju mogućnost da provjeri i ispravi zapisnik sa sastanka te da ga ovjeri potpisom.

Kao što se vidi iz naprijed navedenog, sve zahtjeve predviđene Direktivom, a u vezi s uspostavljanjem i karakteristikama kanala za prijavljivanje nepravilnosti, zaštitu ličnih podataka, povjerljivost, interne istrage, postupanje s prijavama, mogućnost dvosmjerne komunikacije s prijaviteljem i izvještavanje prijavitelja o preduzetim mjerama, evidencijom zaprimljenih prijava, Centralna banka je ispunila i predvidjela u novom Pravilniku o internom prijavljivanju korupcije i drugih nepravilnosti.

9. Vremenski okvir i praćenje sprovođenja Plana borbe protiv korupcije

Plan borbe protiv korupcije 2025.—2028., odnosi se na period od četiri godine, i u potpunosti je usklađen sa aktivnostima (specifičnim i opštim) koje su primjenjive na Centralnu banku, kao i sa vremenskim rokovima predviđenim za sprovođenje aktivnosti a koje su definisane Smjernicama koje je izdao APIK. Vremenski period, u odnosu na samu Strategiju, nije obuhvatio 2024. godinu imajući u vidu određena kašnjenja (Smjernice za izradu planova upućene su od strane APIK-a svim institucijama u novembru 2024. godine), kao i činjenicu da su se u proteklom periodu poduzimale aktivnosti predviđene prethodnim planskim dokumentima, a koje su u svrhu obezbjeđenja kontinuiteta u ovom planu posebno izdvojene u tabelarnom pregledu.

Da bi ovaj plan osigurao potpunu realizaciju aktivnosti, neophodno je uspostaviti efikasan mehanizam za njegovo sprovođenje i koordinaciju rada organizacionih oblika unutar Centralne banke s ciljem praćenja realizacije aktivnosti u praksi i periodične evaluacije ostvarenih rezultata.

U pogledu zaduženja, organi Centralne banke, organizacioni oblici i specifična radna mjesta imaju sljedeće uloge:

- Inicijator i koordinator sprovođenja aktivnosti (*Ured guvernera, glavni stručnjak za usklađenost poslovanja*),
- Implementator aktivnosti i izvještavanje (*odjeljenja i službenici unutar Centralne banke*),
- Monitoring sprovođenja (*guvernerka Centralne banke*),
- Upravno vijeće (*informisanje o implementiranim aktivnostima*),
- APIK (*izvještavanje i monitoring sprovođenja aktivnosti*).

9.1. Finansijski efekti implementacije Plana borbe protiv korupcije

U skladu s predloženim aktivnostima, tamo gdje je za realizaciju istih potrebno angažovanje finansijskih sredstava, nadležni organizacioni oblici u Centralnoj banci će izrađivati i upućivati ovlaštenim odjeljenjima i donosiocima prijedlog nabavki koje je potrebno provesti u cilju implementacije planiranih aktivnosti, a koje će biti izvršene u Finansijski plan i Plan nabavki za godine na koje se nabavke odnose.

9.2. Proaktivni monitoring implementacije Plana borbe protiv korupcije

Proaktivni monitoring sprovođenja plana podrazumijeva preduzimanje kontinuiranih aktivnosti na praćenju i evaluaciji stepena implementacije pojedinačnih aktivnosti. Svrha praćenja i evaluacije nije samo prikupljanje podataka o napretku ili neuspjesima u sprovođenju aktivnosti na planu suprotstavljanja korupciji, nego i preduzimanje mjera kako bi se uklonili ili umanjili nedostaci te identifikovali novi elementi koji bi se ugradili u postojeće ili nove aktivnosti s ciljem što efikasnije prevencije korupcije u Centralnoj banci.

10. Tabelarni pregled opštih i specifičnih aktivnosti za sprovođenje Plana borbe protiv korupcije 2025.-2028. Centralne banke Bosne i Hercegovine

STRATEŠKI CILJ 1 – OJAČATI SISTEM PREVENCIJE I KOORDINACIJSKIH MEHANIZAMA				
Aktivnost	Indikator realizacije	Nadležno tijelo	Vremenski okvir	Resursi
<i>Strateški program 1.2. – efikasno upravljanje sukobom interesa</i>				
1.2.2. Uspostaviti saradnju svih nadležnih tijela u cilju uspostave efikasnog mehanizma kontrole imovinskih/finansijskih obrazaca *opšta mjera	Uspostavljena saradnja Omogućena provjera tačnosti podataka navedenih u imovinskim/finansijskim obrascima	Nadležna tijela za sprovođenje zakona o sukobu interesa i sve institucije sa javnim ovlaštenjima u BiH	Kontinuirano	Finansijski plan CBBiH ⁶
1.2.6. Izraditi metodologiju/smjernice za upravljanje sukobom interesa državnih službenika ⁷ *opšta mjera	Izrađena metodologija/smjernice (za CBBH -izmjene/dopune postojećih Smjernica)	Inicijatori: APIK/ADS-ovi na svim nivoima vlasti u BiH Institucije nadležne za sprovođenje: ADS-ovi na svim nivoima vlasti u BiH i sve institucije u BiH	I kvartal 2027.	Finansijski plan CBBiH

⁶ Tamo gdje je neophodno angažovanje finansijskih sredstava za realizaciju aktivnosti, ista će biti obezbijedena u finansijskom planu CBBiH za godinu na koji se aktivnost odnosi

⁷ Centralna banka Bosne i Hercegovine ne primjenjuje Zakon o državnoj službi, a službenici Centralne banke nisu državni službenici. Budući da Centralna banka već ima usvojene Smjernice za upravljanje situacijom neprihvatljivog ličnog interesa/sukoba interesa, po usvajanju ovih Smjernica za državne službenike, iste će biti analizirane te u skladu s procjenom, rješenja koja budu predviđena a mogu se smatrati unapređenjem u odnosu na trenutno propisano u Smjernicama CBBH, biće prihvaćeno i implementirano kroz izmjene/dopune Smjernica CBBH.

Strateški program 1.4. Odgovorno upravljanje javnim finansijama				
1.4.1. Sprovoditi finansijsko upravljanje i kontrolu (FUK) na sistemski način *Opšta mjera	Osigurano funkcionalno sprovođenje finansijskog upravljanja i kontrole uključujući, ali ne ograničavajući se na: Imenovanje koordinatora za FUK Donošenje Pravilnika o FUK-u Izrada registara rizika poslovnih procesa Stalno unaprijeđenje sistema internih kontrola u poslovnim procesima Donošenje internih akata o prenosu ovlašćenja i odgovornosti u obavljanju poslova Razdvajanja dužnosti u procesima izvršavanja transakcija Donošenje internih akata o raščlanjenim postupcima javnih nabavki Donošenje internih akata kojima je osigurano postojanje revizorskog traga o	Sve organizacione jedinice i oblici	Kontinuirano	Finansijski plan CBBiH

	svim sprovedenim transakcijama i kontrolama ⁸			
1.4.2. Identifikovati i procijeniti stepen rizika od korupcije u ključnim poslovnim procesima koji su najviše podložni korupciji kroz procese javnih nabavki i zapošljavanja *Opšta mjera	Identifikovan i procijenjen stepen rizika poslovnih procesa kod javnih nabavki i zapošljavanja - Sprovedena analiza uzroka rizika od korupcije u poslovnim procesima - Sprovedene mjere kojima se utiče na smanjenje stepena rizika od korupcije	Institucije nadležne za sprovođenje: Sve institucije javnog sektora CHJ MFT BiH ⁹	Kontinuirano	Finansijski plan CBBiH
1.4.3. Razvijati svijest rukovodilaca institucija javnog sektora o odgovornosti i ulozi rukovodilaca u procesu donošenja poslovnih odluka kojima se osigurava zakonito trošenje raspoloživih sredstava za realizaciju ciljeva institucije *Opšta mjera	Broj edukacija za rukovodioce na svim nivoima upravljanja u institucijama javnog sektora o razumijevanju odgovornosti za pravilno i zakonito poslovanje institucije - Smanjen broj negativnih mišljenja i mišljenja sa rezervom revizorskih institucija ¹⁰	Institucije nadležne za sprovođenje: Sve institucije javnog sektora	Kontinuirano	Finansijski plan CBBiH

⁸ Centralna banka Bosne i Hercegovine kao specifična institucija jedina ovlaštena za štampanje novca i monetarnu politiku na cijelom području Bosne i Hercegovine ima posebna interna pravila kojima je ovo pitanje uređeno a koji su u donijeti u skladu sa Zakonom o CBBiH. S obzirom da se radi o opštoj mjeri, CBBiH će izvršiti analizu mogućnosti sprovođenja ove aktivnosti u skladu s propisima koji regulišu njen rad uzimajući u obzir i trenutno važeće interne propise koji regulišu ovu oblast unutar CBBiH.

⁹ Budući da se preporuke CHJ MFT ne odnose direktno na Centralnu banku, a uzimajući u obzir da je Centralna banka već poduzela značajne aktivnosti na procjeni stepena rizika od korupcije u targetiranim poslovnim procesima, dodatno će izvršiti analiza preporuka CHJ MFT s ciljem primjene dobrih praksi, tamo gdje je to moguće i u skladu s propisima koji se odnose na Centralnu banku.

¹⁰ Odnosi se na revizijske procese koji se provode u CBBiH, od strane interne revizije CBBiH u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci.

	- Smanjen broj izdanih preporuka u revizorskim izvještajima ¹¹			
1.4.4. Uspostaviti AFCOS službu i AFCOS Mrežu u funkciji zaštite finansijskih interesa EU i BiH *Specifična mjera	Uspostavljena AFCOS služba Uspostavljena AFCOS mreža ¹²	Centralna Banka, Ministarstvo finansija i trezora BiH, MVP BiH, Vijeće ministara BiH	IV kvartal 2026	Finansijski plan CBBiH
Strateški program 1.5.- Participacija društva				
1.5.1. Analizirati provođenje Zakona o slobodi pristupa informacijama na nivou institucija BiH *Specifična mjera	Izvršena analiza godišnjih izvještaja o provođenju ZOSPI od strane: Institucija BiH, Žalbenog savjeta Savjeta ministara BiH i Suda BiH	Inicijator/provodilac: PARCO, Institucija Ombudsmana za ljudska prava BiH Centralna banka - Ured za komunikacije	Kontinuirano	Finansijski plan CBBiH
1.5.2. Objavljivati informacije o finansiranju medija iz javnih sredstava *Specifična mjera	Sačinjeni i objavljeni kriteriji za finansiranje medija iz javnih sredstava Javno dostupne informacije o utrošku javnih sredstava dodijeljenih medijima u BiH Broj objavljenih izvještaja na web stranicama institucija o finansiranju medija u BiH	Inicijatori: APIK i TSK Provodioci: RAK i mediji u BiH i institucije koje ih finansiraju Centralna banka – Odjeljenje za javne nabavke, Ured za komunikacije	Kontinuirano	Finansijski plan CBBiH

¹¹ Odnosi se samo na preporuke revizije vezane za predmetnu materiju i provedene u CBBH u skladu s propisima koji se odnose na CBBH

¹² Uzimajući u obzir da Centralna banka nije učestvovala, nitije konsultirana prilikom pripreme Strateškog plana i Smjernica, dodatno će se ispitati intencija ove aktivnosti u kontekstu uloge i odgovornosti CBBH u implementaciji iste

STRATEŠKI CILJ 3 – JAČANJE MEĐUINSTITUCIONALNE, REGIONALNE I MEĐUNARODNE SARADNJE

Aktivnost	Indikator realizacije	Nadležno tijelo	Vremenski okvir	Resursi
Strateški program 3.1. Koordinacija i saradnja institucionalnih kapaciteta za sprječavanje korupcije				
3.1.3. Usvojiti planove borbe protiv korupcije u institucijama BiH u skladu sa Strategijom i Akcionim planom *Opšta mjera	Razvijene Smjernice za izradu planova borbe protiv korupcije - Broj datih mišljenja APIK-a - Broj usvojenih planova borbe protiv korupcije - Redovno godišnje izvještavanje i objavljivanje podataka o sprovođenju planova borbe protiv korupcije	Inicijator: APIK Institucije nadležne za sprovođenje: APIK i institucije BiH	Kontinuirano	Finansijski plan CBBiH
3.1.4. Usvojiti planove integriteta u institucijama BiH u skladu sa Strategijom i Akcionim planom *Opšta mjera	Izmijenjene Smjernice za izradu planova integriteta - Broj datih mišljenja APIK-a - Broj usvojenih planova integriteta - Redovno godišnje izvještavanje i objavljivanje podataka o sprovođenju planova integriteta	Inicijator: APIK Institucije nadležne za sprovođenje: APIK i institucije BiH		Finansijski plan CBBiH

11. Specifične aktivnosti Centralne banke Bosne i Hercegovine na prevenciji korupcije, kojima se ostvaruje kontinuitet sa prethodnim planskim radnjama

DOSADAŠNJE SISTEMSKE AKTIVNOSTI I NJIHOV KONTINUITET				
Aktivnost	Indikator realizacije	Nosilac aktivnosti	Vremenski okvir	Resursi
Usvojiti Standarde integriteta i poslovnog ponašanja za treće strane u poslovanju sa Centralnom bankom Bosne i Hercegovine	Usvojeni i implementirani standardi	Glavni stručnjak za usklađenost poslovanja	Septembar 2025.	Finansijski plan CBBiH
Implementirati preporuke za unapređenje poslovnih procesa – javne nabavke i zapošljavanje i nadzirati implementaciju preporuka i njihov uticaj na smanjenje rizika od korupcije i drugih nepravilnosti u procesu zapošljavanja i javnih nabavki	Usvojeno novo Uputstvo o zapošljavanju po osnovu javnog oglasa	Odjeljenje za ljudske resurse	IV kvartal 2025.	Finansijski plan CBBiH
	Implementirane preporuke za unapređenje sistema javnih nabavki	Odjeljenje za javne nabavke	IV kvartal 2025.	
	Analiza efekata implementiranih preporuka na smanjenje rizika od korupcije i drugih nepravilnosti u predmetnim poslovnim procesima	Glavni stručnjak za usklađenost poslovanja	IV kvartal 2026.	

Raditi na promociji i nadzirati punu implementaciju Smjernica za upravljanje situacijom neprihvatljivog ličnog interesa (sukoba interesa) u CBBiH, kao i Smjernica za poklone i gostoprimstva	Provedena obuka iz oblasti sprečavanja sukoba interesa među novozaposlenim službenicima CBBiH	Glavni stručnjak za usklađenost poslovanja	Kontinuirano najmanje jednom godišnje	Finansijski plan CBBiH
	Okončan postupak ispitivanja svake nepravilnosti koja se odnosi na prijavu sukoba interesa, i neprihvatljive poklone u skladu s Pravilnikom o internom prijavljivanju korupcije i drugih nepravilnosti	Nadležni službenici za postupanje po prijavama nepravilnosti	Kontinuirano	
	Kontinuirano savjetovanje službenika iz oblasti sprečavanja sukoba interesa i prihvatanja poklona i gostoprimstava	Glavni stručnjak za usklađenost poslovanja	Kontinuirano	
	Prikupljanje izjava imenovanih lica o ličnim interesima, izjava o sukobu interesa imenovanih lica/predstavnik ugovornog organa, identifikacija potencijalnih rizika od nastanka situacije sukoba interesa	Odjeljenje za javne nabavke Glavni stručnjak za usklađenost poslovanja	Kontinuirano	

<p>Javno promovisati usvojene Standarde integriteta i poslovnog ponašanja za treće strane u poslovanju sa Centralnom bankom Bosne i Hercegovine, uspostavljanje saradnje s realnim sektorom, potencijalnim ponuđačima i partnerima Centralne banke, upoznavanje sa očekivanjima i zahtjevima Centralne banke po pitanju zadovoljenja postavljenih standarda s ciljem jačanja integriteta institucije te očekivanim etičnim poslovanjem od strane svih ugovornih partnera</p>	<p>Organizovana javna promocija Standarda pred zainteresovanom poslovnom zajednicom i potencijalnim ponuđačima i partnerima Centralne banke</p>	<p>Glavni stručnjak za usklađenost poslovanja</p> <p>Odjeljenje za javne nabavke</p> <p>Odjeljenje za ljudske resurse</p>	<p>I kvartal 2026.</p>	<p>Finansijski plan CBBiH</p>
<p>Razvoj i primjena digitalnih antikorupcijskih alata</p>	<p>Kontinuirana promocija Etičke linije kao zlatnog standarda za zaštićeni digitalni kanal za prijavu korupcije i drugih nepravilnosti</p> <p>Razvoj digitalnih alata za podnošenje zahtjeva za obavljanje vanjskih aktivnosti, izjava o sukobu interesa i izjava o ličnim interesima u skladu s propisima Centralne banke te eventualno digitalizacija drugih aktivnosti predviđenih propisima koji čine compliance program</p>	<p>Glavni stručnjak za usklađenost poslovanja</p> <p>Odjeljenje za informacione tehnologije</p> <p>Glavni stručnjak za usklađenost poslovanja</p>	<p>Kontinuirano</p> <p>IV kvartal 2026.</p>	<p>Finansijski plan CBBiH</p>

Provođenje antikorupcijskih kampanja i Projekata	Promocija aktivnosti Centralne banke usmjerenih na borbu protiv korupcije	Glavni stručnjak za usklađenost poslovanja Ured za komunikacije	Kontinuirano	Finansijski plan CBBiH
Provođenje antikorupcijskih edukacija za službenike Centralne banke BiH	Provedena edukacija	Glavni stručnjak za usklađenost poslovanja	Kontinuirano	Finansijski plan CBBiH
Usvajanje propisa koji definiše aktivnosti usmjerene na sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti	Usvojen propis	Odjeljenje za pravne poslove Relevantna odjeljenja koja provode aktivnosti Glavni stručnjak za usklađenost poslovanja	IV kvartal 2025	Finansijski plan CBBiH

Napomena: Imajući u vidu da se na Centralnu banku ne primjenjuje Zakon o državnoj službi i da je njen rad regulisan posebnim zakonom, ispod tabelarnog prikaza aktivnosti data su dodatna pojašnjenja za korake koji će biti preduzeti od strane Centralne banke BiH s ciljem implementacije predviđenih aktivnosti.